

АНАЛІЗ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

¹Миколаївський національний аграрний університет

Анотація. Проаналізовано стан та тенденції цифрової трансформації в системі управління територіальними громадами Миколаївської області, досліджено особливості функціонування сайтів територіальних громад Миколаївської області, проаналізовано можливості прямого контакту між громадянами та представниками влади територіальної громади через цифрові рішення.

Ключові слова: цифрова трансформація, цифровізація, діджиталізація, територіальна громада, менеджмент, публічне управління.

ANALYSIS OF DIGITAL TRANSFORMATION IN THE MANAGEMENT SYSTEM OF TERRITORIAL SOCIETIES IN THE MYKOLAEV REGION

Abstract. The state and trends of digital transformation in the management system of the territorial communities of the Nikolaev region are analyzed, the features of the functioning of the sites of the territorial communities of the Nikolaev region are investigated, the possibilities of direct contact between citizens and government officials through digital solutions are analyzed.

Keywords: digital transformation, digitalization, territorial community, management, public administration.

На даний момент у склад Миколаївської обласної ради входить 52 територіальні громади, які формують 4 райони: Баштанський, Вознесенський, Первомайський та Миколаївський. 19 жовтня 2021 року Міністерство цифрової трансформації України та U-LEAD з Європою підписали меморандум про взаєморозуміння, який передбачає реалізацію ініціатив та пропозицій з підвищення потенціалів цифровізації на місцевому рівні шляхом проведення спільної дослідницької діяльності з питань потреби територіальних громад у цифровій трансформації, а також за допомогою спільного проведення різноманітних тренінгів і онлайн-курсів для представників територіальних громад і громадян на порталі Дія.Цифрова освіта. Разом з тим, Мінцифри і U-LEAD планують поширювати впровадження інформаційних технологій, інструментів та платформ на території українських територіальних громад, які дають змогу залучати громадян та сприяють відкритості їхньої діяльності на муніципальному рівні.

Так, українські територіальні громади отримали можливість розроблювати стратегії місцевого розвитку за експертної підтримки від U-LEAD у 2022 році. Серед них є і громади Миколаївської області, зокрема Новоодеська міська територіальна громада, Кривоозерська селищна територіальна громада, Синюхинобрідська сільська територіальна громада, Чорноморська сільська територіальна громада, Снігурівська територіальна громада, Веселинівська територіальна громада та інші. Як свідчить Міністерство розвитку громад та територій, розроблення даних стратегій буде здійснюватися відповідно до «Методичних рекомендацій щодо порядку розроблення, затвердження, реалізації, проведення моніторингу та оцінювання реалізації стратегій розвитку територіальних громад», розроблених Мінрегіоном спільно з Проектом SURGe «Супровід урядових реформ в Україні» [1].

Більшість офіційних сайтів територіальних громад Миколаївської області були створенні за розробкою сайту Vlada.ua. Цей сервіс запрошує до співпраці всіх голів новостворених територіальних громад щодо створення публічного веб-сайту на базі веб-платформи Gromada.org.ua та на окремому субдомени. Представники веб-сайту Vlada.ua стверджують, що вони пропонують для територіальних громад створення сторінки, повністю адаптованої щодо вимог закону «Про доступ людей з вадами зору та слуху» і такого, що відповідає Постанові Кабміну від 26.09.2013 р. № 730 (Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3 і від 29.08.2002 р. № 1302) [2].

На офіційному веб-порталі територіальних громад завдяки вищезгаданому сервісу громадяни отримують можливість виступати з пропозиціями, заявами і скаргами до місцевих чиновників вашої

громади через модуль «Електронні петиції» згідно Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції» від 2 липня 2015 року № 577-VIII. Крім того, офіційні веб-сайти територіальних громад є віртуальними представництвами органів самоврядування в Інтернет і повністю вирішують завдання відкритості інформації згідно закону України «Про доступ до публічної інформації» № 2939-VI від 13.01.2011 р. [3].

Можемо спостерігати, що сервісом Vlada.ua скористалися такі територіальні громади Миколаївської області: Березнегуватська, Шевченківська, Єланецька, Новобузька, Інгульська, Казанківська територіальні громади та інші.

Завдяки сервісу Vlada.ua територіальні громади можуть застосувати додаткові програмні модулі на своїх офіційних сайтах. Наприклад, на сторінці Березнегуватської територіальної громади створено модуль «Регуляторна політика», де користувачі можуть ознайомитися з проектами регуляторних актів і відстежувати їхню результативність. На сторінках Інгульської і Єланецької громад користувачі має можливість створити власну петицію і подати її на розгляд до органів самоврядування територіальної громади. Новобузька і Шевченківська територіальної громади для зручності громадян створили модуль «Черга в садочок», де користувач має можливість дистанційно подати документи для прийняття своєї дитини до закладу дошкільної освіти, а також перевірити стан цієї заявки.

Значна кількість територіальних громад на своїх сторінках створила можливість прямого контакту між громадянами та представниками влади територіальної громади. Наприклад, Врадіївська, Березанська, Шевченківська територіальні громади дають можливість депутатам мати власний онлайн-кабінет посадової особи, а громадянам – надсилати в цей кабінет свої звернення до них. Таким чином, двостороння комунікація органів влади і громадян повністю задовольняється.

Значна кількість територіальних громад на своїх офіційних сторінках створила модуль документообігу. Наприклад, Березанська, Братська, Очаківська, Арбузинська, Очаківська та інші громади розміщують для публічного доступу у модулі «Документи» усю інформацію про рішення і розпорядження органів місцевого самоврядування, проекти та інші публічні документи.

Також слід зауважити, що фактично кожна територіальна громада Миколаївської області має на своїй офіційній сторінці модуль «Новини», але жодна з них не дає можливості користувачу коментувати публікації.

Протягом останніх років за підтримки від U-LEAD було створено велику кількість ЦНАПів у територіальних громадах Миколаївської області. Перелік адміністративних послуг органів виконавчої влади, які надаються через ЦНАП, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 року № 523 «Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг» [4].

Зокрема, на офіційних сайтах Первомайської, Веселинівської, Вознесенської, Баштанської та інших територіальних громад Миколаївської області подано інформацію про місцезнаходження, режим роботи і консультування громадян. Разом з тим, на сайтах громад є можливість звернутися із заявою та залишити звернення дистанційно, без фізичного відвідування Центрив з адміністративних послуг. Наприклад, на сайті Вознесенської територіальної громади детально описано порядок онлайн-звернень до ЦНАПу на прикладі реєстрації місця проживання громадянина. Для цього потрібно лише подати необхідні документи за онлайн-формою за посиланням, після чого створити попередній запис громадян на онлайн-прийом до міського голови на поточний тиждень шляхом заповнення Google форми. Таким чином, відвідати ЦНАП потрібно буде лише 1 раз – для остаточного отримання усіх необхідних документів.

Реєстр усіх Центрив з надання адмінпослуг зберігається у Порталі Дія. Для зручності користування на сайті створено Гід з державних послуг. Цей проєкт містить інформацію про всі наявні державні послуги і створений для зручності громадян. Більшість територіальних громад Миколаївської області (Очаківська, Первомайська, Снігурівська, Веселинівська, Вознесенська, Баштанська та інші) розміщують посилання на Гід з державних послуг на своїх офіційних сайтах. Це дозволяє громадянам краще орієнтуватися у цифровому просторі сторінок громад і швидко знаходити відповіді на питання з приводу державних послуг.

Слід докладніше розглянути такий інструмент, як Гід з державних послуг – це єдиний офіційно визнаний ресурс, який містить інформацію про всі державні послуги в Україні, які надаються органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Для зручності користувача перелік послуг на сторінці Гіду було сформовано за 17 категоріями залежно від сфери діяльності. Як свідчить Мінцифри, одними з найбільш популярних для перегляду категорій послуг є громадянство та міграція, соцзахист, діяльність бізнесу та громадських формувань, інтелектуальна діяльність, податки і фінанси.

Для територіальних громад на сторінці Гіду було зібрано перелік першочергових державних послуг, з якими необхідно ознайомитися представникам громади і громадянам. До таких належить, у

першу чергу, порядок реєстрації і внесення змін до статуту територіальної громади [5], адже без цього її існування неможливе за законом. Посилання містить у собі таку інформацію, як перелік необхідних документів для реєстрації та її порядок, строк та вартість надання послуги, підстави для відмови у наданні послуг і перелік органів, куди можна звернутися з оскарженням цього рішення. Разом з тим, Гід подає інформацію про дублікати свідоцтва про реєстрацію статуту та про його скасування.

Однією з найважливіших послуг на сайтах територіальних громад є звітність про публічні закупівлі. Так, на сайтах Шевченківської, Снігурівської, Березнегуватської, Кривоозерської та інших територіальних громад опубліковано перелік усіх публічних закупівель і тендерів, які були здійснені у звітному році. Більшість офіційних сторінок громад мають посилання на сайти Prozorro та Paywatch, які дозволяють громадянам відстежувати усі витрати і видатки з бюджету, які здійснювали представники тієї чи іншої територіальної громади.

Не менш корисною інформацією на сайтах територіальних громад є посилання на їхні офіційні сторінки у соціальних мережах. Це дозволяє громадянам слідкувати за новинами і досягненнями територіальної громади [6,7], а також висвітлювати свою думку з тих чи інших запланованих заходів. Так, на сайті Вознесенської і Костянтинівської територіальної громади є посилання на сторінки громади у таких соціальних мережах, як Facebook, Telegram, Instagram та інші. Шевченківська, Прибузька і Березнегуватська територіальні громади розмістили на офіційних сайтах QR-коди з посиланням на ботів, які надають загальну інформацію про територіальну громаду, останні новини і офіційні документи прямо у смартфоні користувача. Ольшанська і Новобузька територіальні громади розмістили посилання на офіційні сторінки громад у на відео-платформі Youtube, де публікуються останні новини і репортажі про заходи, які проводилися на території громад. Поширення інформації про територіальні громади у соціальних мережах дозволяє значно збільшити аудиторію зацікавлених осіб, залучити нових інвесторів і підвищити рейтинг громади серед інших.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. 96 громад отримують підтримку від U-LEAD у розробці стратегій місцевого розвитку. 2021. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/14318>.
2. Про внесення змін до постанов Кабінету Міністрів України від 04.01.2002 р. № 3 і від 29.08.2002 р. № 1302 : Постанова Кабміну від 26.09.2013 р. № 730.
3. Про доступ до публічної інформації : Закон України № 2939-VI від 13.01.2011 р. Київ
4. Деякі питання надання адміністративних послуг органів виконавчої влади через центри надання адміністративних послуг : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 року № 523.
5. Korol I., Poltorak A. Financial risk management as a strategic direction for improving the level of economic security of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, 2018, 4(2018), 1. pp. 235-241. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-1-235-241>.
6. Полторак А. С. Фінансова безпеки держави в умовах глобалізації: теорія, методологія та практика : монографія. *Миколаїв : МНАУ, 2019. 463 с.*
7. Полторак А. С., Чечіна І.О., Люткіна Т.С. Напрями розвитку управління проєктною діяльністю в органах місцевого самоврядування. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2022. № 1(2022).

Полторак Анастасія Сергіївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри менеджменту та маркетингу, Миколаївський національний аграрний університет, Миколаїв, e-mail: poltorak@mna.u.edu.ua

Люткіна Тетяна Євгенівна, здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Миколаївський національний аграрний університет, Миколаїв

Симоненко Вікторія Максимівна, здобувач вищої освіти факультету менеджменту, Миколаївський національний аграрний університет, Миколаїв

Poltorak Anastasiia, Doctor of Economics, Associate Professor, Professor of the Department of Management and Marketing, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv, e-mail: poltorak@mna.u.edu.ua

Letkina Tetyana, student, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv

Simonenko Viktoriia, student, Mykolayiv National Agrarian University, Mykolayiv